

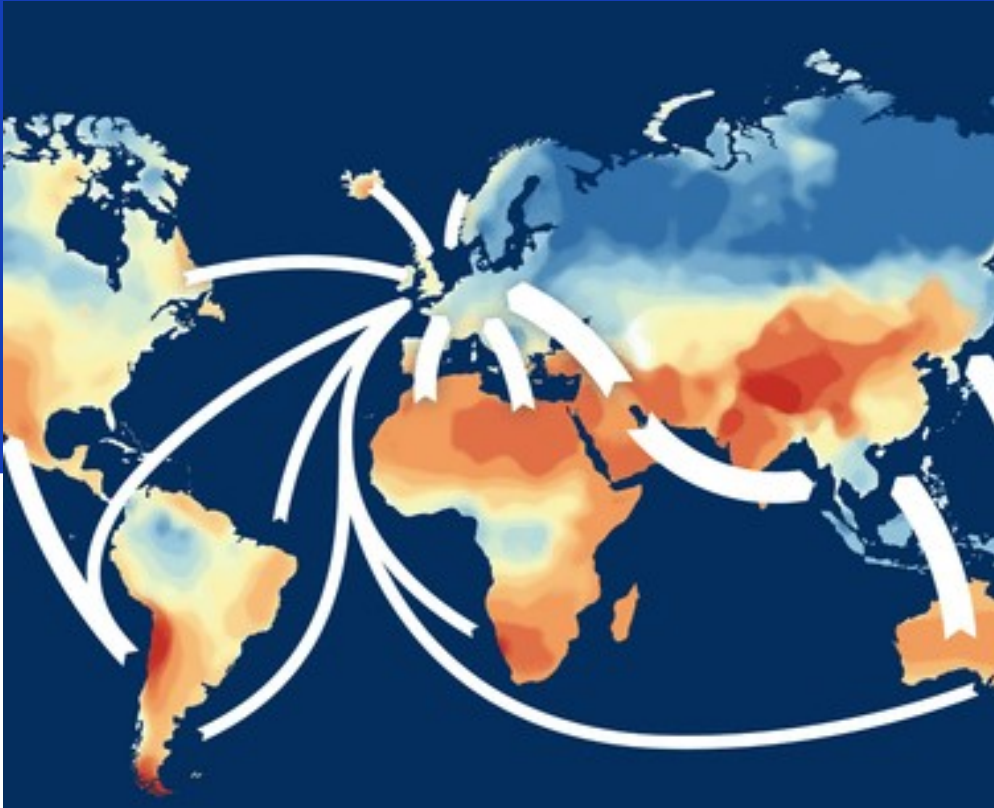

SHIP>NL sessie IX

Drs. M.C.M. Rijkers

[Start presentation](#)

Agenda SHIP>NL sessie 18 oktober

1. Welkom
2. Deep dive: CBAM
Gijs van der Heijden | Min. Financiën
Alex van Pijnenburg | NEA
3. Afsluiting

Huisregels

- Camera aan, microfoon op 'mute'
- Vragen?
 - Plaats verduidelijkingsvragen in de meeting chat; of
 - Steek je hand op!
- De moderator zorgt ervoor dat je vraag beantwoord wordt (eventueel achteraf).
- Slides worden na de sessie gedeeld en zijn te vinden op [SHIPNL: Sustainable Hydrogen Import Program Netherlands | Nationaal Waterstof Programma](#)
- We bespreken uiteraard geen marktgevoelige zaken.
- Chatham house rules: De besproken informatie mag gedeeld worden, maar zonder de spreker te onthullen.

Meerjarig kennisprogramma met 5 lijnen

- In deze sessie:

1 Technisch economisch	2 Beleid	3 Markt	4 Internationaal	5 Omgeving
<ul style="list-style-type: none"> Inzicht in importketens productie-conversie-transport-opslag-reconversie-gebruik Vraagontwikkeling, scenario's Infrastructuur & systeemintegratie: corridors, benutten bestaande infra. Technology assessments, R&D 	<ul style="list-style-type: none"> Impact van 'Fit for 55', REDII, Delegated acts, ETS/CBAM, etc. Impact van certificering en CO2 allocatie: emissiefactoren, LCA ketenanalyse, etc. Financiering en stimulering (EU & NL): IPCEI, PCI, TEN-E, JTF, EIB, Horizon Europe, MOOI, DEI, MIEK, SDE++, etc 	<ul style="list-style-type: none"> Marktmodellen: bilaterale contracten, vrije handel, waterstofbeurs Internationale handelsstromen: verwachte vraag- en aanbodvolumes en transportstromen Importtarieven, trade agreements en handelsbeperkingen, WTO, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> Samenwerking met omringende EU/niet-EU importlanden om corridors te ontwikkelen Concurrentie met omringende EU/niet-EU importlanden Geopolitieke aspecten: strategische voorraden, afhankelijkheid, politieke stabiliteit van exportlanden 	<ul style="list-style-type: none"> Ruimtegebruik van ketenelementen Veiligheid: brandbaarheid, zorgwekkende stoffen, risicocontouren, etc Milieu: stikstof, lekkage Maatschappelijke acceptatie MVO / samenhang met SDG's in exportlanden

CBAM

- Gijs van der Heijden | Ministerie van Financiën
- Alex Pijnenburg | Nederlandse Emissieautoriteit

— Nederlandse Emissieautoriteit
— Dutch Emissions Authority

CBAM

Mechanisme voor koolstofcorrectie aan de grens

Alex Pijnenburg (Nederlandse Emissieautoriteit)

Gijs van der Heijden (ministerie van Financiën)

SHIP-NL 18-10-2023

Inhoud

- 1 Introductie Nederlandse emissieautoriteit
- 2 CBAM : Wat en waarom
- 3 Verplichtingen vanaf 2026
- 4 Monitoring en rapportage van ingebedde emissies

SHIP>NL

Sessie IX 18 oktober

Feiten en cijfers NEa

Expertisegebieden	Meten en registreren industriële CO ₂ -emissies, vaststellen levering en duurzaamheid hernieuwbare energie aan vervoer, opzetten handelssystemen voor klimaat, certificering biomassa
Taken	Emissiehandel (EU ETS), Energie voor Vervoer (EV) en luchtverontreiniging door brandstoffen, Bijstook vaste biomassa, Minimum-CO ₂ -prijs (elektriciteitsopwekking & industrie), CO ₂ -heffing industrie
Deelnemers	324 EU ETS, 170 EV
Oprichting	Opgericht op 1 januari 2005
Aantal medewerkers	100
Gevestigd in	Den Haag
Status	Zbo-status; agentschap met een bestuur
Eigenaar	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK)
Opdrachtgevers	Min EZK en Min IenW

— Nederlandse Emissieautoriteit
— Dutch Emissions Authority

CBAM : Wat en waarom

CBAM

Mechanisme voor koolstofgrenscorrectie

- Prijs voor CO₂ emissies uit de productie van geïmporteerde goederen.
- Onderdeel van het fit for 55 pakket, 55% reductie CO₂ in 2030.
- Inwerkingtreding : 1 oktober 2023
- Overgangperiode : 2023- 2025
- Volledig in werking : 2026

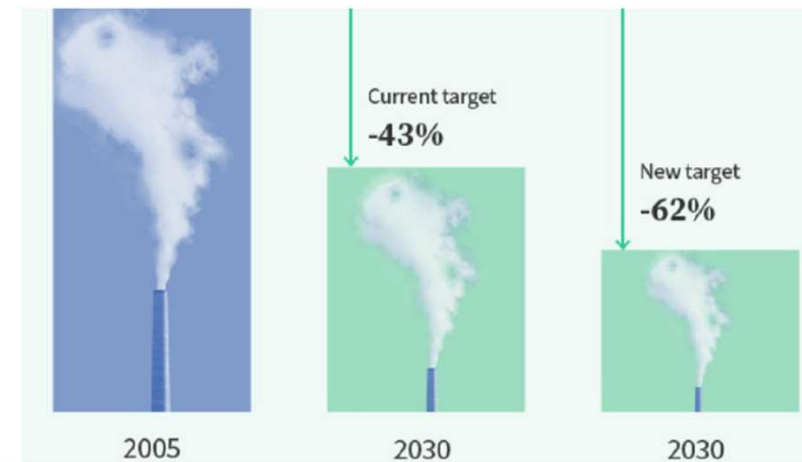
Emissiehandel (EU-ETS) en CBAM

Emissiehandel (“cap and trade”), sinds 2008

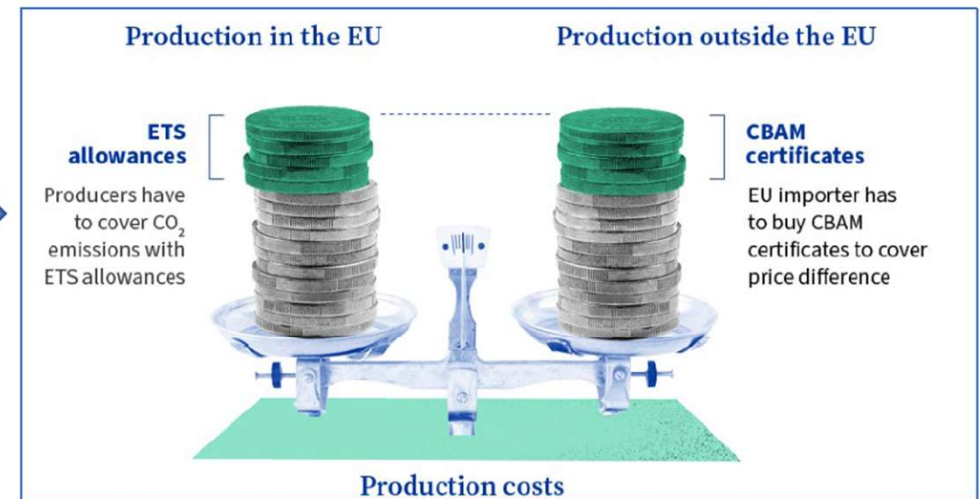
- Prijs op uitstoot: voor elke ton CO₂ één emissierecht inleveren
- Aantal beschikbare rechten (plafond) daalt geleidelijk
- CO₂ prijs leidt tot oneerlijke concurrentie en risico op “*Carbon Leakage*”
- Wordt voorkomen met gratis emissierechten voor industrie

Hervorming EU-ETS (2023)

- Sterkere daling totaal aantal emissierechten
- Afbouw gratis emissierechten vanaf 2026

Emissiehandel (EU-ETS) en CBAM

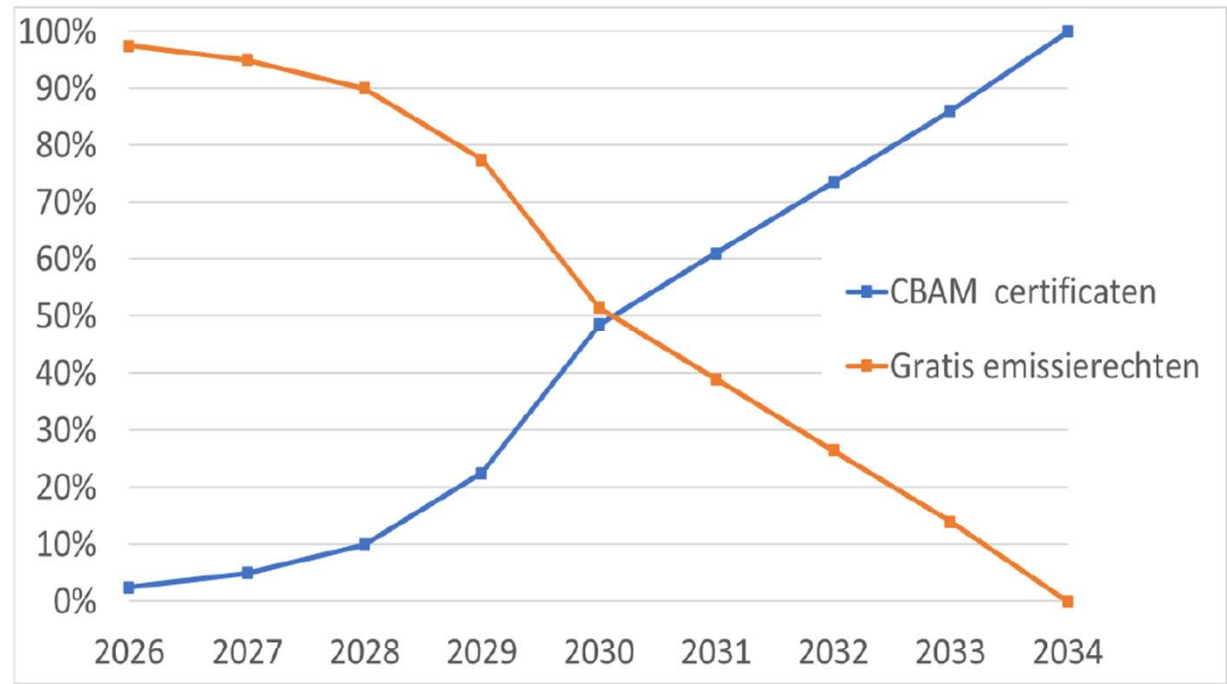

- Afbouwen gratis ETS rechten is nodig
- Bedrijven moeten alle rechten gaan kopen
- Prijsvoordeel voor geïmporteerde producten

- CBAM-certificaten aankopen voor CO₂ emissie van import.
- Prijs per ton CO₂ gelijk aan ETS

Geleidelijke invoer in 2026

		
Cement	ijzer en staal	Aluminium
		
Kunstmest	Waterstof	Elektriciteit

Start met energie intensieve producten
(lijst met CN-codes)

CBAM : toename in te leveren certificaten
ETS : afname gratis emissierechten
(CBAM factor)

Governance CBAM

Europese Commissie

- Bouwt en beheert het centrale CBAM register
- Controleert & informeert lidstaten over tekortkomingen
- Verkoopt CBAM-certificaten namens de lidstaten
- Contacten met derde landen

Nationale bevoegde autoriteit

- Toezicht en handhaving
- Toelating CBAM aangevers
- Legt boetes op indien onvoldoende certificaten zijn ingeleverd

Douane autoriteit

- Informeert importeurs
- Controleert op toelating bij invoer CBAM-goederen
- Verstrekt informatie aan Europese commissie
- Verzorgt toegang tot CBAM register

Douane
Ministerie van Financiën

Overgangperiode

Invoering CBAM in 2 fasen

Onderdeel	Overgangperiode 2023-2025	Definitief in werking vanaf 2026
Toelating nodig voor invoer CBAM goederen	Nee	Ja
Rapportage	Elk kwartaal CBAM rapport	Jaarlijkse CBAM aangifte
Standaardwaarden voor specifieke ingebedde emissie	Beperkt toegestaan	Toegestaan
Verificatie door externe verificateur	Nee	Ja
Aankoop en inleveren certificaten	Nee	Ja

Doel overgangperiode

- Wennen aan de CBAM systematiek voor alle actoren.
- Verzamelen van data door Europese Commissie.
- Niet vrijblijvend: er is een verplichting tot rapporteren
- Boetebedragen van 10-50 EUR per niet gerapporteerde ton CO₂

— Nederlandse Emissieautoriteit
— Dutch Emissions Authority

Vragen?

— Nederlandse Emissieautoriteit
— Dutch Emissions Authority

Verplichtingen voor importeurs vanaf 2026

Verplichtingen vanaf 2026

- Invoer van CBAM-goederen alleen toegestaan door **toegelaten CBAM aangever**
 - ✓ CBAM goederen: opgenomen in CN-code lijst in verordening
- Kernverplichtingen voor toegelaten CBAM aangever :
 - ✓ dient jaarlijks op 31 mei een **CBAM-aangifte** in waarin **ingebede emissies** en betaalde **koolstofprijs** worden gerapporteerd
 - ✓ laat de aangifte verifiëren door een geaccrediteerde **verificateur**
 - ✓ levert op 31 mei voldoende CBAM-certificaten in
- **CBAM register** gaat een centrale rol spelen bij de implementatie

Verplichtingen vanaf 2026

Toelating CBAM aangever

- Aanvraag door importeur of indirect vertegenwoordiger
- De nationale autoriteit behandelt de aanvraag en besluit over toelating
 - ✓ Geen overtredingen CBAM, belasting en douane regels, geen strafblad
 - ✓ Voldoende **financiële draagkracht** en **operationele capaciteit**
 - ✓ Aanvrager is gevestigd in Nederland
 - ✓ Er is een EORI nummer toegekend aan de aanvrager
- Details nog niet bekend: uitvoeringsregeling komt in Q3 - 2024
- Aanvraag voor toelating via het CBAM register vanaf 1 januari 2025
- Toelating wordt ingetrokken bij herhaalde CBAM overtredingen

Verplichtingen vanaf 2026

Indienen CBAM aangifte op 31 mei

- CBAM aangifte wordt ingediend in het CBAM register
- CBAM aangifte over het voorgaande jaar bevat:
 - ✓ Totale hoeveelheid CBAM-goederen per soort en productie-installatie.
 - ✓ Werkelijke totale ingebedde emissies (ton CO₂ per ton product)
 - ✓ In het land van productie betaalde koolstofprijs
 - ✓ Aantal in te leveren CBAM certificaten
- Aantal in te leveren CBAM certificaten = totale ingebedde emissies in ton CO₂ gecorrigeerd voor :
 1. de CBAM-factor voor gratis emissierechten (van 2,5% in 2026 naar 100% in 2034)
 2. Koolstofprijs in het land van herkomst (werkelijk betaalde prijs)
- Prijs certificaten wordt bepaald op basis van ETS-weekprijs (veiling)

Verplichtingen vanaf 2026

Verificatie CBAM aangifte

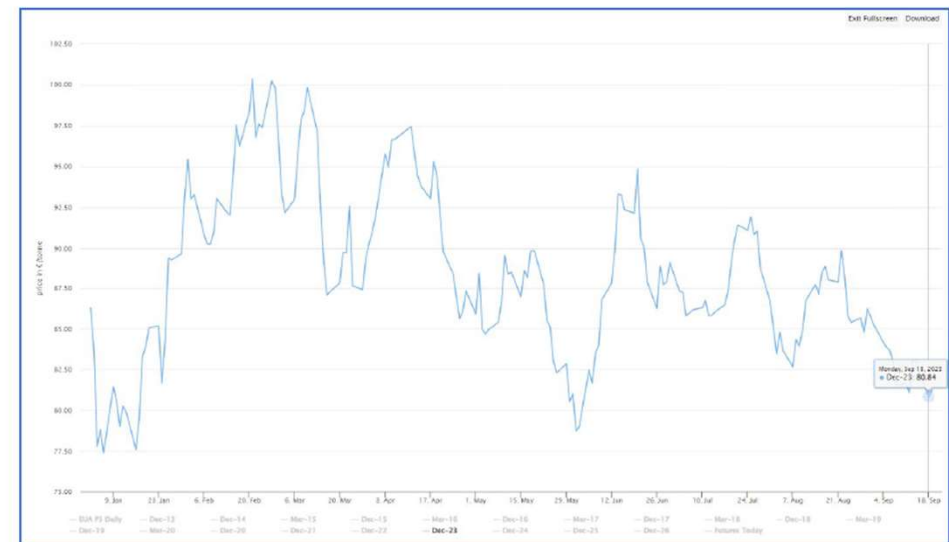
Ingebedde emissies in CBAM aangifte moeten worden geverifieerd

- Optie 1: CBAM aangever laat verificatie uitvoeren
 - ✓ Huurt een geaccrediteerde verificateur in
 - ✓ Deze legt een locatiebezoek af bij de aangever en producent (tenzij ontheffing)
 - ✓ Verificateur stelt een verificatieverslag op
- Optie 2: De producent van CBAM goederen registreert zich vrijwillig bij de EU:
 - ✓ Registratie omvat ingebedde emissie van productie (ton CO₂ per ton product)
 - ✓ Gegevens worden bij registratie in de EU geverifieerd
 - ✓ CBAM aangever mag gebruik maken van deze gegevens

Verplichtingen vanaf 2026

Aankoop CBAM certificaten

- Aankoop van de lidstaten via EU platform
- Certificaten komen op de eigen rekening in CBAM register
- Gedurende jaar (t) tenminste 80% van de ingebedde emissies afdekken met CBAM-certificaten, op 31 mei jaar (t+1), 100% inleveren
- Prijs certificaten wordt bepaald door de veilingprijs ETS emissierechten
- Gemiddelde ETS weekprijs is maatgevend
- Terug verkoop mogelijk tot 33%

— Nederlandse Emissieautoriteit
— Dutch Emissions Authority

Vragen?

— Nederlandse Emissieautoriteit
— Dutch Emissions Authority

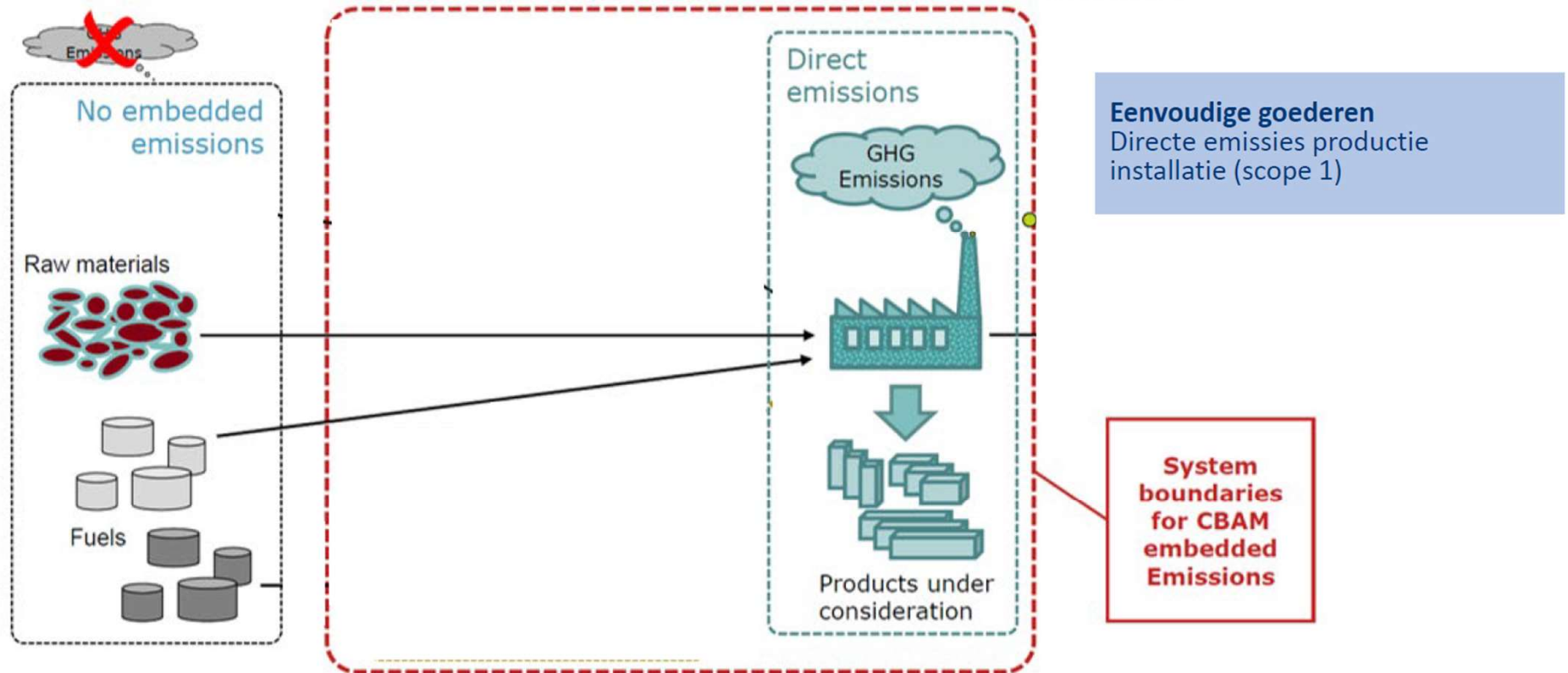
Monitoring ingebedde emissies (*overgangperiode*)

Monitoring ingebedde emissies

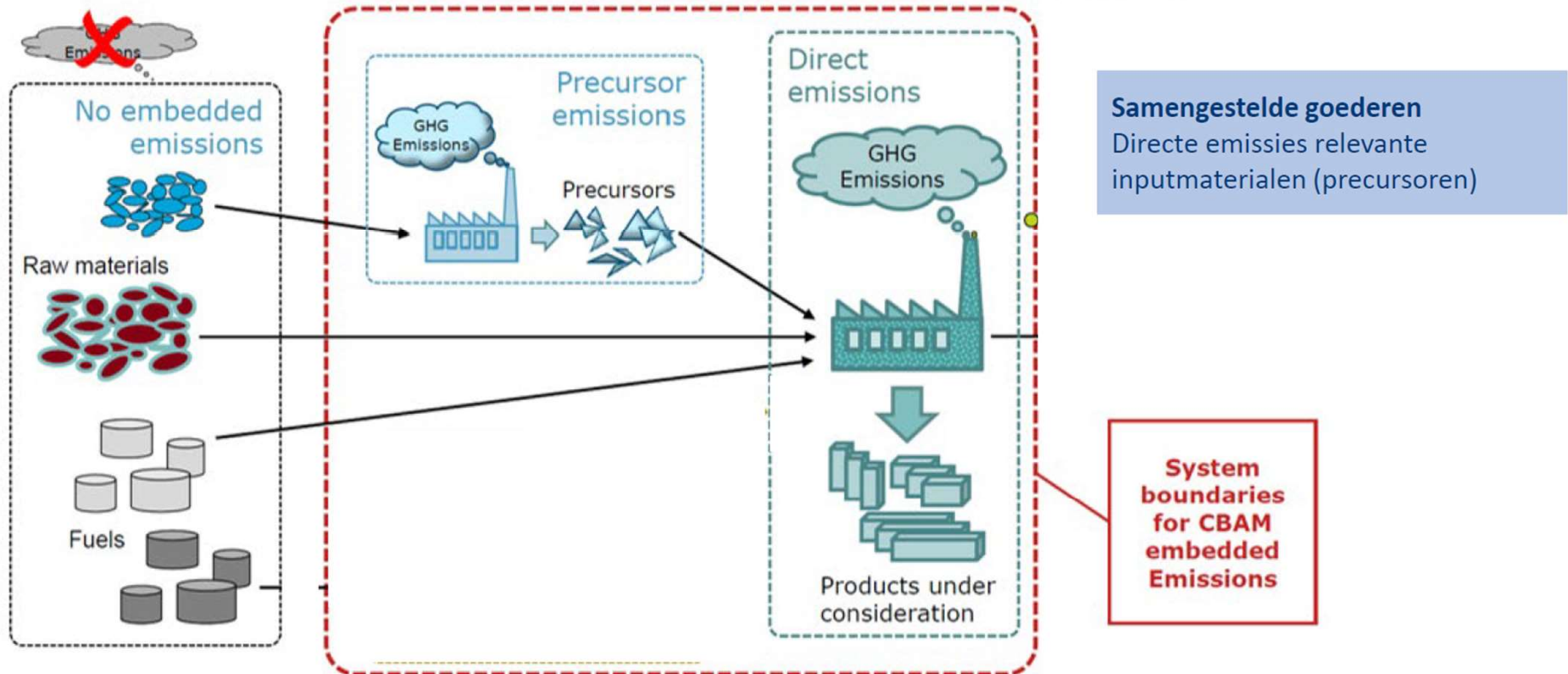
Wettelijk kader

- Operator van de productie installatie is verantwoordelijk voor monitoring en communicatie naar importeur.
- Importeur is verantwoordelijk voor rapportage.
 - Overgangsperiode : CBAM rapport
 - Na 1-1-2026 : CBAM aangifte
- Monitoringsregels overgangsperiode zijn opgenomen in bijlage 3 van [Uitvoeringsverordening \(EU\) 2023/1773](#)
- Doel verordening : monitoring ingebedde emissies gelijkwaardig aan monitoring EU-ETS emissies

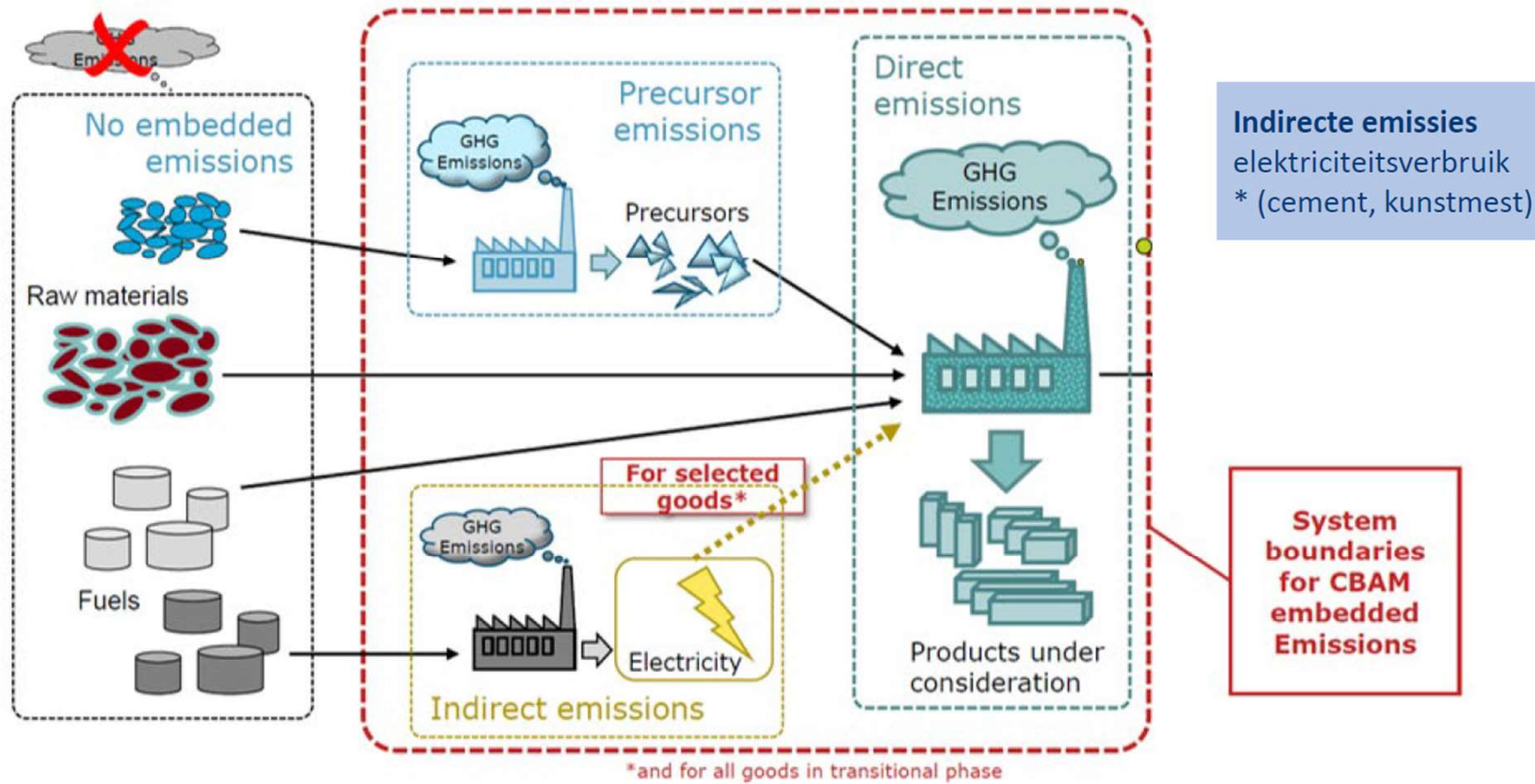
Monitoring ingebedde emissies systeemgrenzen CBAM

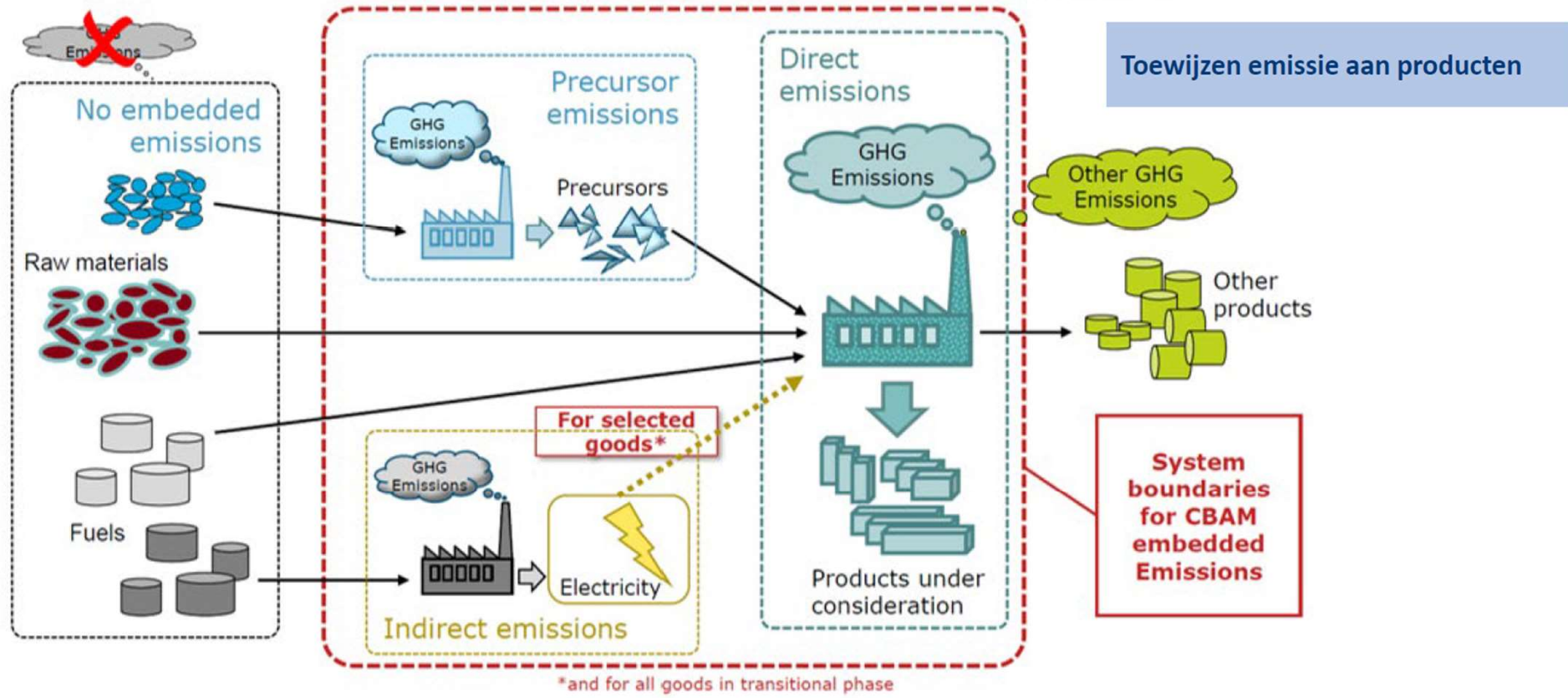
Monitoring ingebedde emissies systeemgrenzen CBAM

Monitoring ingebedde emissies systeemgrenzen CBAM

Monitoring ingebedde emissies systeemgrenzen CBAM

Monitoring ingebedde emissies

Regelgeving

- Elke CN-code van CBAM goederen is toegewezen aan een geaggregeerde goederencategorie
- Elke goederencategorie kent een definitie van
 - ✓ Systeemgrenzen en mogelijke productieroutes
 - ✓ Relevante inputmaterialen (precursoren) per productieroute
 - ✓ Specifieke rapportage eisen
- Eisen voor monitoring primaire parameters
 - ✓ o.a hoeveelheid brandstoffen, emissiefactoren, biomassa, warmtestromen, elektriciteitsemisies, productie goederen, toekenning emissies aan producten
- Hulpmiddelen
 - ✓ EU Guidance document voor productie installaties
 - ✓ EU Guidance document voor importeurs

Monitoring ingebedde emissies

Waterstof

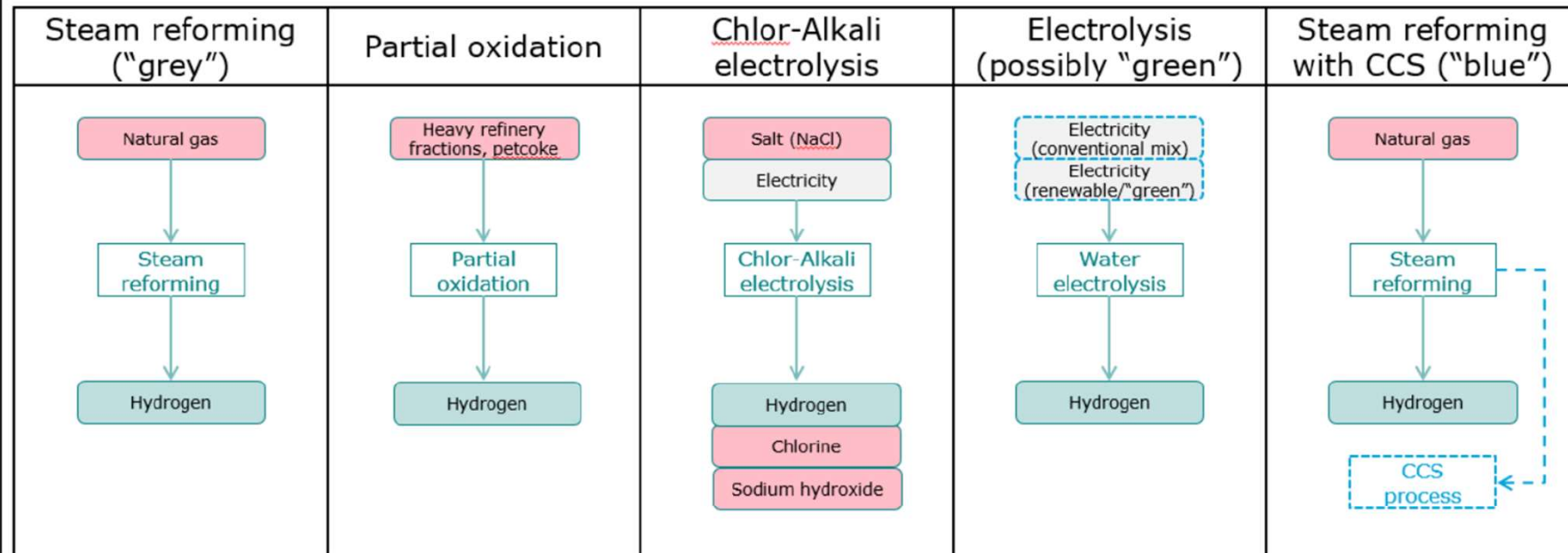
- Waterstof : valt onder “eenvoudige goederen”
- Er zijn geen relevante precursoren
 - Waterstof is wel precursor voor staal, ammoniak
- Indirecte emissies (elektriciteitsverbruik) waterstof vallen niet onder ingebedde emissies.
 - Wel in de overgangperiode 2024-2025
- Bijzondere bepaling:

*Alleen de productie van **zuivere waterstof of mengsels van waterstof met stikstof** die bruikbaar zijn bij de productie van ammoniak, komt in aanmerking. Hieronder valt niet de productie van synthesegas of waterstof in raffinaderijen of organisch-chemische installaties, wanneer waterstof uitsluitend wordt gebruikt in die faciliteiten en niet wordt gebruikt voor de productie van in bijlage I bij Verordening (EU) 2023/956 vermelde goederen.*

Monitoring ingebedde emissies

Productie route Waterstof: geen precursors

Production routes for hydrogen – overview

Monitoring ingebedde emissies

Monitoringsmethodes

- De **directe emissies** die vrijkomen bij het productieproces of productie precursoren
 - ✓ Monitoring brandstofinput, procesemissies
 - ✓ Massabalans (koolstof in – koolstof uit)
 - ✓ Continue CO₂ emissiemetingen
- De **indirecte emissies** die vrijkomen bij de productie van elektriciteit
 - ✓ Elektriciteit van het net: standaardwaarden voor betreffende land
 - ✓ Eigen elektriciteitsproductie: werkelijke emissies bepalen mag

Als gegevens niet bekend zijn : standaardwaarden voor ingebedde emissies per product/land (CN-codes) in t CO₂ per ton product

(dit geldt beperkt in de overgangperiode)

Monitoring ingebedde emissies

Communicatie producent - importeur

- Producent moet informatie leveren aan importeur voor de rapportage
 - *Specifieke ingebedde emissie* (ton CO₂ per ton product)
 - Effectief betaalde koolstofprijs
 - Informatie over installatie en productieproces
- Communicatie template (excel)
 - Kan ingevuld worden door operator van de productie installatie
 - Bevat alle gegevens voor CBAM-rapportages.
 - Komt beschikbaar in meerdere talen
 - Gebruik is niet verplicht

4 Aggregated goods categories and relevant production processes

(a) List of aggregated goods categories, relevant precursors and corresponding production routes

Please list here ALL aggregated goods categories, including any relevant precursor types produced WITHIN the installation.

Where relevant, please list all production routes through which the aggregated goods are produced.

ID	Aggregated goods category	Route	Route 1	Route 2	Route 3	Ro
G1						
G2						
G3						
G4						
G5						
G6						
G7						
G8						
G9						
G10						

For information, emissions from the following precursors are relevant for the embedded emissions of the types of aggregated good are actually relevant for your production processes, please make sure those are also listed either in the table above (if produced with "purchased precursors" below (where produced in other installations).

— Nederlandse Emissieautoriteit
— Dutch Emissions Authority

Dank voor uw aandacht!
Vragen?

Volgende kennissessie

- Volgende sessies:
 - Woensdag 15 november, 15.00 – 17.00, F2F
 - Woensdag 20 december, 16.00 – 17.00, online

15 november	Agenda o.v.b.
14.30 – 15.00	Ontvangst
15.00 – 17.00	Kennissessie: <ul style="list-style-type: none">• Tour de table• NL-Dui H2Global tender
17.00 – 18.00	Borrel

Hartelijk dank voor uw aandacht

Vragen? Neem gerust contact met mij op:

Monique Rijkers
Monique.Rijkers@tno.nl
+31 6 23 34 65 16

De slides van alle sessies zijn te vinden op:
[SHIPNL: Sustainable Hydrogen Import Program Netherlands |](#)
[Nationaal Waterstof Programma](#)